

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

04 octombrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Nadejda Toma,
Judecători Iurie Diaconu, Ion Guzun, Victor Boico,
Mariana Pitic,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursurile ordinare împotriva deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Bălți din 22 iunie 2021, declarate de avocatul Ion Procopciuc și succesorul părții vătămate Guțu Alexandru, de avocații Andrei Tudorica, Stela Gavajuc și de inculpatul

Postolachi Anatolie XXXXXX.

Termenul de examinare,
instanța de fond: 28.06.2017 – 08.08.2019,
instanța de apel: 09.09.2019 – 22.06.2021,
instanța de recurs: 05.08.2021 – 04.10.2021.

Asupra recursurilor menționate, Colegiul Penal lărgit,

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Drochia din 08 august 2019, Postolachi Anatolie a fost condamnat în baza art. 320¹ Cod penal la 1 an închisoare, art. 320¹ Cod penal la 1 an închisoare și art. 149 Cod penal la 2 ani închisoare.

Potrivit art. 84 alin. (1) Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsă definitivă de 3 ani închisoare.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei i-a fost suspendată condiționat, pentru o perioadă de probațiune de 3 ani.

De la inculpat s-a încasat în beneficiul lui Guțu A. prejudiciul moral în mărime de 25.000 lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 5000 lei, iar în beneficiul statului - cheltuielile judiciare în sumă de 7088 lei.

Acțiunea civilă a succesorului părții vătămate Guțu A. privind încasarea ***prejudiciului material a fost admisă în principiu***, fiindu-i explicat dreptul de a se adresa cu acțiune civilă în ordine generală.

2. Instanța de fond a constatat că inculpatul Postolachi A., având scopul neexecutării intenționate a măsurilor stabilite de instanța de judecată în ordonanța de protecție a victimei violenței în familie, emisă la 03.05.2016 de Judecătoria Drochia, în favoarea victimei Postolachi L., născută la XXXXXX și a fiicei minore Postolachi D., născută la XXXXXX, prin care a fost obligat de a nu comite acte de violență în privința victimelor și a membrilor familiei lor; de a sta departe de locul aflării victimelor și a membrilor familiei lor, excepție fiind cazurile de soluționare a litigiilor în instanțele competente; de a nu contacta victimele și membrii familiilor lor nici la telefon, excepție fiind cazurile de informare cu privire la data, ora și locul desfășurării ședințelor de judecată; să participe la un program special de conciliere al Centrului de Asistență și Conciliere pentru Agresorii Familiali, amplasat în or. Drochia, str. N. Testimițeanu 4/B, pe un termen de 90 de zile, de la 03.05.2017 până la 01.08.2017 și, încălcând aceste măsuri de protecție, Postolachi A., la 05 mai 2017, aproximativ la orele 21.00, aflându-se la domiciliul său din XXXXXX, XXXXXX, a contactat-o la telefonul mobil pe fiica sa minoră Postolachi D., care locuiește cu soția Postolachi S., a discutat cu ea și cu fiica soției Țărălungă A., adresându-se cu cuvinte de amenințare în adresa lui Țărălungă A. Concomitent, până la data de 07 iunie 2017, Postolachi A., intenționat nu a participat la programul special de consiliere la Centrul de Asistență și Conciliere pentru Agresorii Familiali.

Acțiunile inculpatului urmează a fi încadrate în baza art. 320¹ Cod penal, ca neexecutarea intenționată și eschivarea de la executarea măsurilor stabilite de instanța de judecată, în ordonanța de protecție a victimei violenței în familie.

Tot el, având scopul neexecutării intenționate a măsurilor stabilite de instanța de judecată în ordonanța de protecție a victimei violenței în familie, emisă la 30.06.2017 de Judecătoria Drochia, în favoarea victimei Postolachi L., născută la XXXXXX, prin care a fost obligat de a sta departe de locul aflării victimei Postolachi L., ce ar asigura securitatea ei, de a nu contacta cu victima, cu persoanele dependente de ea la telefonul fix și mobil, interzicerea de a vizita locul de muncă și de trai al victimei Postolachi L., măsurile date fiind aplicate pe un termen de 90 de zile, de la 30.06.2017 până la 27.09.2017 și, încălcând aceste măsuri de protecție, Postolachi A., la data de 10 august 2017, aproximativ la orele 17.29, a contactat-o la telefonul mobil pe victima Postolachi L., adresându-se cu cuvinte necenzurate și de amenințare cu răfuială fizică în adresa ei.

Acțiunile inculpatului urmează a fi încadrate în baza art. 320¹ Cod penal, ca neexecutarea intenționată și eschivarea de la executarea măsurilor stabilite de instanța de judecată, în ordonanța de protecție a victimei violenței în familie.

Tot el, la 05 ianuarie 2016, aflându-se la domiciliul său din XXXXXX, XXXXXX, neavând cunoștințe speciale în domeniul montării - demontării aparatelor de încălzire cu gaze, fără coordonare și verificare prealabilă de organele competente abilitate în domeniul dat, a demontat parțial țeava de evacuare a gazelor a instantului pe gaz de încălzire a apei de model „Benfacto MT-G14”, alimentat de la butelia de gaz mobilă, fixat pe peretele bucătăriei și a îndreptat gura țevii de evacuare a gazelor de ardere în interiorul încăperii bucătăriei, consecință care a dus la 31.07.2017, la decesul minorului Guțu C., născut la XXXXXX, în momentul

îmbăierii sale în baia interioară a casei și respirarea gazelor evacuate din țeava instantului pe gaz de încălzire a apei.

Conform raportului de expertiză judiciară nr. 115 din 31.07.2017, moartea lui Guțu C. a survenit în urma intoxicației acute cu monoxid de carbon (CO), ce se confirmă prin datele necropsiei și adevărate de cercetarea de laborator toxicologică că în sânge s-a depistat 57% de carboxeghemoglobină, care confirmă intoxicația cu monoxid de carbon.

Potrivit raportului de expertiză judiciară inginerico-tehnică nr. 581-583 din 12.04.2018, circumstanțele care puteau să cauzeze acumularea gazelor nocive în incinta bucătăriei și în încăperea de baie a casei de locuit situată pe str. Decebal 10, XXXXXX, XXXXXX, sunt demontarea burlanului de la coșul de fum și direcționarea ieșirii fluxului produselor de ardere în spațiul bucătăriei, ce a condiționat evacuarea gazelor de ardere din încălzitorul instantaneu de apă „Benfakto” de model „MT-G14”, pe parcursul încălzirii apei menajere și acumularea lor în încăperea bucătăriei și în baie, prin neetanșeitățile ușii ce le desparte. Punerea în funcție a instantului de apă pe gaze „Benfakto” de model „MT-G14” cu sistemul de evacuare a gazelor de ardere demontat, cât și lipsa canalului de ventilare (aerisire) în bucătărie, pot condiționa acumularea gazelor nocive în incinta bucătăriei și în baie.

Acțiunile inculpatului urmează a fi încadrate în baza art. 149 alin. (1) Cod penal, ca lipsirea de viață din imprudență.

Instanța a reținut că, inculpatul nu a recunoscut vina, declarând că cunoștea despre ordonanța emisă, dar a telefonat-o pe fosta soție, a venit la domiciliu, unde a avut loc un conflict între ei. Cu un an în urmă, el a întors țeava de la cazan în interiorul camerei, deoarece coșul era defectat.

Totodată, vinovăția lui a fost demonstrată prin probele administrate, inclusiv: declarațiile martorilor Guțu-Postolachi E., Istrati L., Bezărau N., Rudcovschi M., Edinciuc A., Cîrțica I. și Țurcan N.;

comunicarea telefonică nr. 2220 din 05.05.2017, prin care a fost înregistrat apelul lui Țărălungă A. despre amenințarea prin intermediul telefonului din partea tatălui Postolachi A.;

plângerea depusă de Țărălungă A., în care solicită a lua măsuri cu Postolachi A., care la 05.05.2017, prin intermediul telefonului, a amenințat-o cu moartea, spunându-i că o va sugruma, prin ce i-a provocat frică;

încheierea privind aplicarea măsurilor de protecție a victimei violenței în familie în favoarea lui Postolachi L. din 03.05.2017;

ordonanța de protecție din 03.05.2017;

procesul-verbal de cercetare la fața locului, prin care a fost examinat telefonul mobil ce aparține minorei Postolachi D., potrivit căruia în lista apelurilor de intrare din 05.05.2017 este înscris apelul de intrare de pe numărul XXXXXX, abonatul fiind înregistrat „Tatica” la ora 20.59, cu durata de 6 minute 47 secunde și la ora 21.07 cu durata de 1 minută 22 secunde;

răspunsul de la IP „Serviciul de asistență subiecților violenței în familie” a Centrului de Asistență și Consiliere pentru Agresorii Familiali din 07.06.2017, conform căruia Postolachi A., din momentul emiterii ordonanței de protecție din

03.05.2017 s-a prezenta o singură dată la centru, pe 19.05.2017, iar ulterior, nu a mai participat la programul de consiliere pentru agresorii familiari;

plângerea părții vătămate prin care se solicită a lua măsuri cu Postolachi A., care a încălcat măsurile de protecție stabilite de instanța de judecată;

informația telefonică nr. 4041 din 10.08.2017 și nr. 4052 din 10.08.2017, parvenită la Unitatea de gardă de la Postolachi L. că Postolachi A. a încălcat ordonanța de protecție;

încheierea Judecătorei Drochia din 30.06.2017 privind aplicarea măsurilor de protecție a victimei violenței în familie;

procesul-verbal de cercetare la fața locului din 31.07.2017, efectuată în gospodăria lui Postolachi A., cu fototabelul anexat, prin care a fost examinată casa personală a acestuia - locul unde a fost depistat cadavrul minorului Guțu C.;

procesul-verbal de cercetare la fața locului din 04.08.2017, efectuată în gospodăria lui Postolachi A., cu fototabelul anexat, prin care a fost examinat aparatul de încălzire din bucătăria casei personale a acestuia - locul unde a fost depistat cadavrul minorului Guțu C.;

răspunsul șefului Secției situații excepționale Drochia nr. 338 din 01.08.2017, în care este indicat că la 31.07.2017 a fost examinată încăperea și coloana de gaz montată în locuința lui Postolachi A., unde a fost depistat cadavrul minorului Guțu C. și a fost stabilit că au fost încălcate regulile de montare și exploatare a coloanei de gaz, indicate în instrucțiunea de exploatare, și anume, pct. 7, 8 NCM G.05.01.2014, prin care se interzice instalarea aparatelor de încălzire și/sau încălzitoarelor de apă, indiferent de capacitatea termică a acestora, cu degajare directă a produselor de ardere în încăperea;

extrasul cu privire la decesul minorului Guțu C. din 04.08.2017, eliberat de expertul judiciar medico-legal Balea V., prin care se confirmă că moartea lui Guțu C., a.n. XXXX, a survenit în urma intoxicației cu monoxid de carbon /CO/, prin care se confirmă datele necropsiei. Careva leziuni corporale pe cadavru nu s-au depistat;

raportul de expertiză medico-legală nr. 115 din 31.07.2017, potrivit căruia moartea lui Guțu C., a.n. 2003, a survenit în urma intoxicației cu monoxid de carbon /CO/, prin care se confirmă datele necropsiei și adeverite de cercetarea laboratorică toxico-narcologică, că în sânge s-a depistat 57% de carboxeghemoglobină, care confirmă intoxicația cu monoxid de carbon. În urma examinării medico-legale a cadavrului careva leziuni corporale cu caracter mecanic nu s-au depistat. În proba de sânge de la cadavru alcool etilic nu s-a depistat;

procesul-verbal de efectuare a experimentului din 20.03.2018, cu participarea expertului CNEJ, Batrînac B., în vederea stabilirii procesului de lucru al încălzitorului instantaneu „Benfakto” din gospodăria lui Postolachi A.;

procesul-verbal de examinare a obiectului din 20.03.2018 cu fototabel, prin care a fost examinat încălzitorul de apă instantaneu, montat în perete în casa lui Postolachi A.;

raportul de expertiză judiciară nr. 581-583 din 12.04.2018, conform căruia circumstanțele care puteau să cauzeze acumularea gazelor nocive în incinta bucătăriei și în încăperea de baie a casei de locuit situată pe str. Decebal 10, XXXXXX, XXXXXX, sunt demontarea burlanului de la coșul de fum și direcționarea ieșirii fluxului produselor de ardere în spațiul bucătăriei, ce a

condiționat evacuarea gazelor de ardere din încălzitorul instantaneu de apă „Benfakto” de model „MT-G14”, pe parcursul încălzirii apei menajere și acumularea lor în încăperea bucătăriei și în baie, prin neetanșeitățile ușii ce le desparte. La data examinărilor, evacuarea gazelor de ardere din colectorul de fum al încălzitorului instant de apă „Benfakto” de model „MT-G14” se execută forțat (cu ventilator) în exteriorul clădirii prin țeava de evacuare (coșul de fum). Din motivul lipsei unui dispozitiv de măsurare a depresiunii, triajul real în sistemul de evacuare a produselor de ardere a încălzitorului instant nu s-a măsurat. La data examinărilor, încălzitorul instantaneu de apă „Benfakto” de model „MT-G14” execută în regim automat încălzirea apei menajere la temperatura selectată și funcționează la debitul prevăzut de producător, pe perioada de verificare. Punerea în funcție a instantului de apă pe gaze „Benfakto” de model „MT-G14” cu sistemul de evacuare a gazelor de ardere demontat, cât și lipsa canalului de ventilare (aerisire) în bucătărie, pot condiționa acumularea gazelor nocive în incinta bucătăriei și în baie.

Totodată, sunt neîntemeiate afirmațiile apărării privind nevinovăția inculpatului, acestea fiind contrare probelor din dosar, din care rezultă executarea actelor procesuale în conformitate cu procedura penală, reținerea corectă a situației de fapt, comiterea infracțiunilor și vinovăția acestuia, precum și necesitatea pedepșirii lui.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont că inculpatul a comis infracțiuni mai puțin grave, nu are antecedente penale, se caracterizează pozitiv, nu se află la evidența medicului narcolog și psihiatru, lipsesc circumstanțe atenuante și agravante, concluzionând că nu este rațional ca el să execute pedeapsa cu închisoare, corectarea și reeducarea lui fiind posibilă prin suspendarea condiționată a executării pedepsei, în temeiul art. 90 Cod penal.

Instanța a statuat că, potrivit acțiunii civile succesorul părții vătămate, Guțu A. a solicitat încasarea prejudiciului material ce constă din prețul monumentului - 39.000 lei, instalarea monumentului - 14.000 lei, cheltuielile de asistență juridică - 10.000 lei, cheltuielile de deplasare - 2500 lei și a prejudiciului moral în mărime de 100.000 lei.

Reieșind din caracterul și gravitatea suferințelor psihice pe care le-a suportat Guțu A. în urma decesului fiului, survenit în rezultatul inacțiunilor infracționale ale inculpatului, precum și din gravitatea infracțiunii comise și în conformitate cu principiul echității, urmează a încasa de la acesta în beneficiul succesorului părții vătămate prejudiciul moral în mărime de 25.000 lei.

3. Procurorul în Procuratura raionului Drochia, Oleg Rusu, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 320¹ Cod penal la 1 an închisoare, art. 320¹ Cod penal la 1 an închisoare, art. 149 alin. (1) Cod penal la 3 ani închisoare, iar potrivit art. 84 alin. (1) Cod penal, să-i fie stabilită pedeapsă definitivă de 4 ani închisoare, cu executare.

Apelantul a invocat că, lipsa căinței inculpatului pe parcursul examinării cauzei, exprimată prin negarea tuturor probelor acuzării, fără prezentarea a careva dovezi justificative ale evenimentelor examinate, săvârșirea a trei infracțiuni într-un termen restrâns de 3 luni de zile, precum și decesul unui minor în vârstă de 13 ani ca urmare a atitudinii sale neglijente la redirecționarea coșului de fum din exterior

în interiorul locuinței, atestă că aplicarea art. 90 Cod penal în privința acestuia este una neîntemeiată.

Potrivit art. 90 alin. (1) Cod penal, dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului.

Însă, în speță, nu au fost stabilite careva circumstanțe ale cauzei și personalitatea celui vinovat nu determină aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal. Mai mult, inculpatul a negat toate solicitările succesului părții vătămate cu privire la achitarea prejudiciului material și moral.

3.1. Avocatul Ion Procopciuc și succesul părții vătămate Guțu Alexandru, la fel, au declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie aplicată o pedeapsă mai aspră, iar acțiunea civilă să fie admisă integral.

Apelanții au indicat că inculpatul nu a recunoscut vina, nu a contribuit la descoperirea infracțiunii și nu a înțeles caracterul prejudiciabil al faptei comise, nu a reparat prejudiciul material și moral cauzat succesului părții vătămate, astfel că pedeapsa aplicată nu va atinge scopul stabilit la art. 61 Cod penal.

Or, aplicarea art. 90 Cod penal este nemotivată, deoarece instanța nu a ținut cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, nefiind indicate în hotărâre motivele condamnării cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, atunci când acesta nu recunoaște că fapta comisă este o infracțiune și nu este de acord să se corecteze.

Totodată, nu a fost confirmată tentativa de a repara parțial prejudiciul material, or, inculpatul nu a efectuat vreun transfer bănesc și nu a acordat ajutor la înmormântare.

La fel, în urma săvârșirii infracțiunii succesului părții vătămate i-au fost cauzate daune morale legate de suferințele fizice și psihice, exprimate prin pierderea unicului fiu, imposibilitatea întreținerii la bătrânețe, îmbolnăvirea frecventă din motivul retrăirilor psihice, acestea fiind evaluate la suma de 100.000 lei.

Prejudiciul material este constituit din cheltuielile de înmormântare, îngrijire a mormântului și construire a monumentului în sumă de 1950 euro sau 39.000 lei, instalarea monumentului - 14.000 lei, în total 54.000 lei, confirmate prin bonuri de plată anexate la dosar;

cheltuielile de asistență juridică la urmărirea penală și în instanța de judecată constituie 10.000 lei;

cheltuielile de drum pentru deplasare la urmărirea penală și la ședințele de judecată, câte 250 lei de deplasare a avocatului și părții vătămate de la Răuțel-Fălești-Bălți-Drochia și retur, în total 10 ședințe de judecată, în sumă de 2500 lei, confirmate prin bonurile de plată anexate la dosar.

Potrivit art. 387 alin. (1) Cod de procedură penală, odată cu sentința de condamnare, instanța de judecată, apreciind dacă sunt dovedite temeiurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, admite acțiunea civilă, în tot sau în parte.

Astfel, au fost prezentate două bonuri de plată a asistenței juridice: la urmărirea penală - 5000 lei și la examinarea cauzei în prima instanță - 5000 lei, fiind admise pretențiile în sumă de numai 5000 lei.

Pe lângă aceasta, numai în cazuri excepționale când, pentru a stabili exact suma despăgubirilor cuvenite părții civile, ar trebui amânată judecarea cauzei, instanța poate să admită în principiu, acțiunea civilă, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor cuvenite să hotărască instanța civilă.

Or, a fost indicată concret și a fost probată suma despăgubirilor materiale, fiind motivate suficient suferințele psihice și fizice cauzate prin infracțiune, prima instanță fiind obligată să admită și să încaseze sumele solicitate în acțiunea civilă. Materialele acțiunii civile indică cu precizie suma prejudiciului material și nu este necesar de câțiva ani de judecată pentru a le stabili din nou, lipsind necesitatea amânării judecării cauzei pentru că cuantumul este precis, exact și clar, nefiind combătut prin careva probe de apărare.

Termenul rezonabil de examinare a cauzei este încălcat, iar admiterea doar în principiu a acțiunii civile va impune reclamantul să treacă din nou prin coridoarele justiției, cauzându-i suferințe psihice din întâlnirile cu inculpatul, pentru o perioadă îndelungată, ținând cont de practica judiciară de examinare a litigiilor civile izvorâte din cerințele art. 1398 Cod penal.

3.2. A declarat apel și inculpatul, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie încetat procesul penal pe art. 320¹ Cod penal pe episodul din 05.05.2017, în temeiul art. 38 Cod penal, achitarea pe art. 320¹ Cod penal, pe episodul din 10.08.2017 și încetarea procesului penal pe art. 149 alin. (1) Cod penal, din lipsa elementelor infracțiunii.

Apelantul a invocat că a fost demonstrat în ședința de judecată că fiica minoră Postolachi D., care l-a telefonat personal, era singură acasă de mai mult timp, fiind în primejdie și, pentru a evita careva urmări grave, a fost nevoit să o sune pe soția Postolachi L. și fiica ei Țarălungă A., și să întrețină legătura telefonică cu fiica minoră Postolachi D.

Prin urmare, aceste acțiuni au fost săvârșite fiind în stare de extremă necesitate, conform art. 38 Cod penal.

Nu a frecventat programul de consiliere din motiv că ordonanța de protecție a victimei violenței în familie din 03.05.2016 a fost contestată și casată.

Nu este vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 149 alin. (1) Cod penal, din motiv că schimbarea direcției țevii de evacuare a gazelor a fost executată la 05.01.2016, cu mult timp înainte de cazul de deces al minorului Guțu C. la 31.07.2017, iar de camera de baie și încălzitor s-au folosit mai multe persoane, inclusiv copii minori, nefiind vreo legătură cauzală între schimbarea direcției țevii și survenirea morții minorului Guțu C.

Conform art. 149 Cod penal, în cazul comiterii lipririi de viață din imprudență, urma să-și dea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor și să prevadă urmările prejudiciabile, însă, el nu a prevăzut acest fapt, deoarece din 05.01.2016 până la 31.07.2017, instalatorul a funcționat și nu au fost careva cazuri sau urmări grave.

4. Potrivit deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Bălți din 22 iunie 2021, apelul inculpatului a fost respins ca nefondat.

Apelurile procurorului, al avocatului Ion Procopciuc și succesorului părții vătămate Guțu Alexandru, au fost admise, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Postolachi Anatolie a fost condamnat în baza art. 320¹ Cod penal la 1 an închisoare, art. 320¹ Cod penal la 1 an închisoare și art. 149 alin. (1) Cod penal la 2 ani închisoare.

Conform art. 84 alin. (1) Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 3 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, începând din 22.06.2021.

De la Postolachi Anatolie s-au încasat în beneficiul succesorului părții vătămate Guțu Alexandru cheltuielile de asistență juridică la examinarea cauzei în ordine de apel în sumă de 3000 lei.

În rest, sentința a fost menținută.

Instanța de apel a reținut că instanța de fond, în corespundere cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, just ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului, acțiunile lui fiind calificate corect.

Or, instanța de fond întemeiat și-a bazat sentința de condamnare, de rând cu declarațiile părții vătămate audiate în instanță și pe cumulul probelor administrate, care cu certitudine demonstrează vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunilor incriminate.

Însă, instanța de fond greșit a motivat soluția de individualizare a executării pedepsei în privința inculpatului și nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, susținând o poziție eronată în ce privește aplicarea față de inculpat a dispoziției art. 90 Cod penal. Discordanța dintre cele reținute de instanță și conținutul real al circumstanțelor cauzei, precum și ignorarea unor aspecte evidente, au avut drept consecință pronunțarea unei concluzii premature și greșit motivate în privința aplicării pedepsei cu executarea suspendată.

Criteriile generale și speciale privind individualizarea pedepsei au fost valorificate, fiind stabilit inculpatului termenul de pedeapsă prevăzut de art. 320¹, 320¹ și 149 alin. (1) Cod penal.

Ulterior, după individualizarea pedepsei și stabilirea duratei și cuantumului acesteia, în cazul stabilirii închisorii, continuă operațiunea de individualizare, dar sub aspectul de executare a pedepsei deja stabilite, prin soluționarea chestiunii dacă pedeapsa stabilită inculpatului trebuie să fie executată real ori, sub raportul personalității acestuia de a se corecta și reeduca, poate fi formulată concluzia că scopul pedepsei se poate atinge și prin aplicarea suspendării executării pedepsei în privința vinovaților pe un termen de probă stabilit de instanța de judecată.

Prin urmare, în afară de motivele care au servit temei pentru stabilirea pedepsei principale, instanța urma să dea o motivare suplimentară din care considerente a concluzionat că inculpatul nu este rațional să execute real termenul pedepsei stabilite.

Instanța de fond a omis să se expună argumentat asupra necesității aplicării inculpatului a unei pedepse cu suspendarea condiționată. Or, reieșind din soluția adoptată de instanța de fond, se constată că la stabilirea pedepsei inculpatului,

instanța nu a avut în vedere scopul și criteriile de individualizare a acesteia, prevăzute de art. 61 și 75 Cod penal, nu a ținut seama de circumstanțele reale ale cauzei, care fiind analizate, per ansamblu, nu permit stabilirea unei pedepse cu suspendarea condiționată a executării ei.

Astfel, modalitatea de executare aleasă în privința inculpatului nu este în acord cu principiul proporționalității, având în vedere fapta comisă și urmările grave produse, precum și comportamentul acestuia pe parcursul comiterii faptelor prejudiciabile, care a fost unul cinic, obraznic și sfidător față de normele morale.

Mai mult, instanța de fond și-a motivat dispunerea suspendării condiționate a executării pedepsei aplicate inculpatului prin faptul că acesta nu are antecedente penale și se poate corecta fără a executa real pedeapsa închisorii, ceea ce se consideră de către instanța de apel drept o concluzie eronată, care nu poate fi menținută.

Deci, sunt întemeiate motivele invocate în apelul acuzării că concluzia instanței de fond privind posibilitatea corijării inculpatului prin aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal - suspendarea condiționată a pedepsei, este greșită, neîntemeiată și din aceste motive o va exclude.

Prin urmare, lui Postolachi Anatolie, condamnat în baza art. 320¹, 320¹ și 149 alin. (1) Cod penal urmează a i se stabili executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, întrucât în cauza dată nu este rațional de a fi aplicată condamnarea inculpatului cu suspendarea condiționată a executării pedepsei și dat fiind, că acesta se învinuiește în comiterea unor infracțiuni mai puțin grave, ce constituie un pericol social sporit pentru cetățeni și sfidează normele morale într-o societate democratică.

Totodată, reieșind din caracterul și gravitatea suferințelor psihice pe care le-a suportat succesorul părții vătămate Guțu A., în urma decesului fiului, survenit în rezultatul inacțiunilor infracționale ale inculpatului, precum și gravitatea infracțiunii săvârșite de către ultimul și, în conformitate cu principiul echității, instanța de fond corect a ajuns la concluzia de a încasa din contul inculpatului în beneficiul părții vătămate prejudiciul moral cauzat în urma infracțiunii în mărime de 25.000 lei.

La fel, instanța de fond întemeiat a admis în principiu acțiunea civilă privind încasarea prejudiciului material, acordând părții vătămate dreptul de a se adresa cu acțiune în ordine civilă. Or, de rând cu pretențiile materiale privind confecționarea și instalarea monumentului, a fost solicitată încasarea cheltuielilor de asistență juridică și cheltuielilor de deplasare ale apărătorilor, care nu au fost confirmate în totalitate, iar în instanța de apel au fost înaintate cerințe suplimentare pentru încasarea cheltuielilor de deplasare care, la fel, nu au fost probate.

În același timp, apelul inculpatului urmează a fi respins ca fiind vădit nefondat, fiind combătut de întreg ansamblul probatoriu prezentat și cercetat în cadrul ședințelor instanței de apel și enumerat supra.

5. Avocatul Ion Procopciuc și succesorul părții vătămate Guțu Alexandru declară recurs ordinar, în care solicită casarea deciziei menționate și dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel.

Recurenții invocă că inculpatul urma să fie condamnat în baza art. 149 alin. (1) Cod penal la o pedeapsă maximă, luând în considerare atitudinea lui, și anume, nerecunoașterea vinovăției, nerepararea benevolă a prejudiciului cauzat, lipsa căinței sincere, provocarea prin infracțiune a unor urmări grave, săvârșirea infracțiunii asupra unui minor.

Totodată, în urma decesului unicului fiu, succesorului părții vătămate i-au fost cauzate daune morale evaluate la suma de 100.000 lei. Iar, prejudiciul material este constituit din cheltuielile de înmormântare, construire a monumentului, în sumă de 39.000 lei, instalarea monumentului - 14.000 lei, cheltuielile de asistență juridică - 10.000 lei și cheltuielile de deplasare - 2500 lei, în total prejudiciul comis constituind suma de 165.500 lei.

În instanțele de fond și de apel au fost prezentate probe pertinente și obiective în baza cărora urma a fi admisă acțiunea civilă, fără a fi examinată în procedură separată. Or, materialele acțiunii civile indică cu precizie sumele despăgubirilor materiale legate de înmormântare, cheltuielile de judecată și de transport, nefiind necesară amânarea judecării cauzei, pentru că quantumul este precis, exact și clar, nefiind combătut prin careva probe de apărare.

Însă, lăsarea acțiunii civile spre examinare în procedura civilă a dus la încălcarea normelor legale privind accesul la justiție, precum și va face mai mari suferințele reclamantului, deoarece acesta a fost pus în situația de a participa într-un proces o perioadă de 5 ani, iar inculpatul putea să apeleze la o procedură specială simplificată de examinare a cauzei, ce ar fi scutit succesorul părții vătămate de a trece prin durere și suferință psihică în fiecare ședință de judecată.

În același timp, instanța de apel nu s-a expus asupra încălcării termenului rezonabil de examinare a cauzei în prima instanță, ce a dus la încălcarea prevederilor art. 19 Cod de procedură penală și art. 4 alin. 1 din CEDO.

Astfel, prin nesoluționarea unui capăt de cerere, înaintată la urmărirea penală și acceptată ca probă în instanța de judecată, a fost îngădit accesul la justiție, garantat de art. 6 din CEDO.

Or, a fost indicată concret și a fost probată suma despăgubirilor materiale, fiind motivate suficient suferințele psihice și fizice, cauzate prin infracțiune, iar instanțele de fond și de apel erau obligate să le admită și să încaseze sumele invocate în acțiunea civilă.

Deci, motiv de casare a hotărârii îl constituie inclusiv faptul că instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în apelurile acuzării.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

5.1. Declară recurs ordinar și avocatul Andrei Tudorica, în care solicită *casarea integrală a sentinței instanței de fond și deciziei instanței de apel cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie dispusă achitarea lui Postolachi A. pe toate capetele de acuzare, sau să fie casată decizia instanței de apel cu menținerea fără schimbări a sentinței instanței de fond.*

Recurentul indică că pe episodul din 10.08.2017, partea vătămată Postolachi L. a fost contactată prin intermediul unui telefon mobil străin, care nu a fost identificat în cadrul urmăririi penale, nefiind stabilită nici persoana care a telefonat partea vătămată.

Deoarece nu a fost demonstrat că anume inculpatul a contactat partea vătămată și a amenințat-o, a fost solicitată încetarea procesului penal în legătură cu lipsa elementelor componente ale infracțiunii.

În același timp, pe episodul din 05.05.2017, inculpatul cunoscând cu bună-credință că fiica sa minoră Postolachi D. se află în primejdie, fiind de mai mult timp

singură în casă și telefonându-l personal, a fost nevoit în interesele fiicei, să contacteze rudele apropiate pentru a clarifica situația.

Aceste împrejurări au fost dovedite prin declarațiile inculpatului care, însă, au fost ignorate de instanțele de fond și de apel și nu au fost puse la baza emiterii hotărârilor adoptate, apărarea pledând pentru încetarea procesului penal în temeiul art. 38 Cod penal.

La fel, este nejustificată și neprobată condamnarea inculpatului în baza art. 149 alin. (1) Cod penal, deoarece reutilizarea încălzitorului de apă efectuată de acesta, a avut loc la 31.07.2017, după o perioadă de 7 luni, timp în care, de încălzitor s-au folosit, fără careva incidente, mai multe persoane, inclusiv minorul Guțu C.

Totodată, în cazul constatării vinovăției inculpatului în săvârșirea infracțiunilor incriminate, urmează a fi casată decizia instanței de apel în partea aplicării pedepsei, cu menținerea sentinței instanței de fond.

Mai mult, inculpatul a achitat în beneficiul statului cheltuielile judiciare în sumă de 7088 lei.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 427 al. 8 CPP.

5.2. Avocata Stela Gavajuc declară recurs ordinar suplimentar, în care solicită casarea deciziei instanței de apel în latura pedepsei penale și menținerea sentinței instanței de fond în această parte.

Recurenta invocă că poziția inculpatului este expusă în cererea scrisă, anexată la recurs, potrivit cărei: „...îmi recunosc vinovăția în comiterea faptelor pentru care am fost trimis în judecată, încadrate în baza art. 320¹, 149 alin. (1) Cod penal și mă căiesc sincer de cele comise. Îmi cer iertare de Postolachi L. și fiica mea Postolachi D. Promit să nu le mai provoc suferințe și voi face totul să fiu un tată cât mai bun. Îmi cer iertare de la Guțu A. și sper să mă poată ierta vreodată. Știu că pe Cristian nu îl mai pot aduce înapoi, ce nu aș face, iar gândul acesta mă va chinui toată viața! Sunt de acord să achit lui Guțu A. suma de 25.00 lei ca prejudiciu moral și 8000 lei pentru asistență juridică. Voi repara neapărat și prejudiciul material cauzat, așa cum va decide judecata. Sunt de acord cu sentința de condamnare a Judecătoriei Drochia din 08.08.2019. Astfel, solicit admiterea recursului declarat în interesele mele de către avocații Gavajuc Stela și Tudorica A., cu casarea deciziei Curții de Apel Bălți din 22.06.2021 în latura pedepsei și cu menținerea fără modificări a dispozițiilor sentinței din 08.08.2019. Rog, cu respect, instanța să dispună în privința mea suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoarea, în temeiul art. 90 Cod penal, pentru că pot fi corectat și reeducat în stare de libertate”.

Mai mult, inculpatul s-a conformat celor dispuse de instanțele de fond și de apel în partea încasării prejudiciului moral și achitarea cheltuielilor de asistență juridică.

Astfel, inculpatul a achitat succesorului părții vătămate, Guțu A., suma de 25.000 lei, cheltuielile de asistență juridică în sumă de 8000 lei, iar în beneficiul statului a achitat cheltuielile judiciare în sumă de 7093 lei.

Pe lângă aceasta, la 30.07.2021, la insistența inculpatului, de către Organizația de Mediere „Paciurca & Partenerii” a fost inițiat procesul de mediere a conflictului dintre acesta și Guțu A. privind repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune.

În același timp, au fost stabilite un șir de împrejurări care pot fi reținute ca circumstanțe atenuante, și anume, recunoașterea vinei și căința sinceră, repararea prejudiciului moral, compensarea cheltuielilor de asistență juridică, disponibilitatea de a repara prejudiciul material într-un quantum stabilit de instanța de judecată sau în rezultatul procedurii de mediere, achitarea cheltuielilor judiciare, lipsa

antecedentelor penale, caracteristica pozitivă, îngrijirea unor persoane bolnave și în etate – părinții inculpatului, starea precară a sănătății a acestuia, care este invalid de gr. II (diabet zaharat tip 2, insulinodependent, malformație congenitală cardiacă, drenaj anormal vena cavă superioară stânga cu drenaj în sinusul coronian, cardiopatie ischemică, fibrilație arterială persistentă, risc tromboembolic major, insuficiență cardiacă cronică clasa funcțională II NYHA, hepatită cronică virală B, sindrom postcovid).

Instanța de apel greșit a admis apelurile acuzării, deoarece instanța de fond, în sentința emisă, absolut întemeiat și legal și-a exprimat intima convingere asupra oportunității suspendării condiționate a executării pedepsei închisorii de 3 ani pentru o perioadă de probațiune de 3 ani.

Or, inculpatul poate fi corectat și reeducat fără a fi obligat să execute pedeapsa închisorii în penitenciar, care nu ar fi proporțională și echitabilă.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 427 CPP.

5.3. Inculpatul, la fel, declară recurs ordinar, în care solicită casarea deciziei instanței de apel în latura pedepsei penale și menținerea sentinței instanței de fond în această parte.

Recurentul indică că recunoaște integral vinovăția în săvârșirea faptelor pentru care a fost judecat.

Totodată, este de acord să achite succesului părții vătămate prejudiciul moral în mărime de 25.000 lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 8000 lei.

6. Judecând recursurile ordinare pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul Penal lărgit face următoarele concluzii.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) și 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, nu au fost întrunite elementele infracțiunii, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, Colegiul Penal lărgit atestă următoarele împrejurări.

În primul rând, potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, dar doar în temeiurile prevăzute de lege. Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs. Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat. În corespundere cu art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens.

Însă, în recursurile apărării (*pct. 5.1., 5.2., 5.3. din decizie*), în pofida prevederilor enunțate, nu este indicat niciun temei din cele nominalizate în art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, fiind omisă totalmente specificarea unor concrete erori de drept și argumentarea ilegalității hotărârilor contestate în acest sens.

Circumstanțele enunțate denotă că recursurile vizate nu întrunesc condițiile de conținut, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursurile apărării cu circumstanțe în fapt și în drept, care le-ar justifica și să se expună, apoi, asupra unor temeuri neargumentate legal de recurenți.

Or, conform art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

Totodată, potrivit art. 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta nu îndeplinește cerințele de conținut.

În al doilea rând, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) și 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când nu au fost întrunite elementele infracțiunii, când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu circumstanțe invocate în recursurile ordinare de pe rol, privind latura penală (*pct. 5.1.-5.3. din decizie*), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 2., 4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele legal și întemeiat au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind învinuirea înaintată inculpatului, și încadrarea juridică corectă a acțiunilor lui infracționale, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, inclusiv declarațiile martorilor Guțu-Postolachi E., Istrati L., Bezărău N., Rudcovschi M., Edinciuc A., Cîrțica I. și Țurcan N., comunicarea telefonică nr. 2220 din 05.05.2017 a lui Țărălungă A., plângerea depusă de Țărălungă A., încheierea privind aplicarea măsurilor de protecție a victimei violenței în familie în favoarea lui Postolachi L. din 03.05.2017, ordonanța de protecție din 03.05.2017, procesul-verbal de cercetare a telefonului mobil ce aparține minorei Postolachi D., răspunsul IP „Serviciul de asistență subiecților violenței în familie” a Centrului de Asistență și Consiliere pentru Agresorii Familiali din 07.06.2017, plângerea părții vătămate prin care se solicită a lua măsuri cu Postolachi A., care a încălcat măsurile de protecție stabilite de instanța de judecată, informația telefonică nr. 4041 din 10.08.2017 și nr. 4052 din 10.08.2017, parvenită la Unitatea de gardă de la Postolachi L. că Postolachi A. a încălcat ordonanța de protecție, încheierea Judecătoriei Drochia din 30.06.2017 privind aplicarea măsurilor de protecție a victimei violenței în familie, procesul-verbal de cercetare la fața locului din 31.07.2017, efectuată în gospodăria lui Postolachi A., cu fototabelul anexat, prin care a fost examinată casa personală a acestuia - locul unde a fost depistat cadavrul minorului Guțu C., procesul-verbal de cercetare la fața locului din 04.08.2017, efectuată în gospodăria lui Postolachi A., cu fototabelul anexat, prin care a fost examinat aparatul de încălzire din bucătăria casei personale a acestuia - locul unde a fost depistat cadavrul minorului Guțu C.,

răspunsul șefului Secției situații excepționale Drochia nr. 338 din 01.08.2017, în care este indicat că la 31.07.2017 a fost examinată încăperea și coloana de gaz montată în locuința lui Postolachi A., fiind stabilit că au fost încălcate regulile de montare și exploatare a coloanei de gaz, indicate în instrucțiunea de exploatare la pct. 7, 8 NCM G.05.01.2014 că se interzice instalarea încălzitoarelor de apă cu degajare directă a produselor de ardere în încăpere, extrasul cu privire la decesul minorului Guțu C. din 04.08.2017, că moartea lui Guțu C., a.n. XXX, a survenit în urma intoxicației cu monoxid de carbon /CO/, ce confirmă datele necropsiei, raportul de expertiză medico-legală nr. 115 din 31.07.2017, potrivit cărui moartea lui Guțu C., a.n. 2003, a survenit în urma intoxicației cu monoxid de carbon /CO/, prin care se confirmă datele necropsiei și adevărate de cercetarea laboratorică toxico-narcologică, că în sânge s-a depistat 57% de carboxeghemoglobină, care confirmă intoxicația cu monoxid de carbon. În urma examinării medico-legale a cadavrului careva leziuni corporale de caracter mecanic nu s-au depistat. În proba de sânge de la cadavru alcool etilic nu s-a depistat, procesul-verbal de efectuare a experimentului din 20.03.2018, cu participarea expertului CNEJ, Batrînac B., în vederea stabilirii procesului de lucru al încălzitorului instantaneu „Benfakto” din gospodăria lui Postolachi A., procesul-verbal de examinare a obiectului din 20.03.2018 cu fototabel, prin care a fost examinat încălzitorul de apă instantaneu, montat în perete în casa lui Postolachi A., raportul de expertiză judiciară nr. 581-583 din 12.04.2018, conform cărui circumstanțele care puteau să cauzeze acumularea gazelor nocive în incinta bucătăriei și în încăperea de baie a casei de locuit situată pe str. Decebal 10, XXXXXX, XXXXXX, sunt demontarea burlanului de la coșul de fum și direcționarea ieșirii fluxului produselor de ardere în spațiul bucătăriei, ce a condiționat evacuarea gazelor de ardere din încălzitorul instantaneu de apă „Benfakto” de model „MT-G14”, pe parcursul încălzirii apei menajere și acumularea lor în încăperea bucătăriei și în baie, prin neetanșeitățile ușii ce le desparte. La data examinărilor, evacuarea gazelor de ardere din colectorul de fum al încălzitorului instant de apă „Benfakto” de model „MT-G14” se execută forțat (cu ventilator) în exteriorul clădirii prin țeava de evacuare (coșul de fum). Din motivul lipsei unui dispozitiv de măsurare a depresiei, triajul real în sistemul de evacuare a produselor de ardere a încălzitorului instant nu s-a măsurat. La data examinărilor, încălzitorul instantaneu de apă „Benfakto” de model „MT-G14” execută în regim automat încălzirea apei menajere la temperatura selectată și funcționează la debitul prevăzut de producător, pe perioada de verificare. Punerea în funcție a instantului de apă pe gaze „Benfakto” de model „MT-G14” cu sistemul de evacuare a gazelor de ardere demontat, cât și lipsa canalului de ventilare (aerisire) în bucătărie, pot condiționa acumularea gazelor nocive în incinta bucătăriei și în baie, toate probele fiind apreciate în conformitate cu prevederile art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării lor, instanțele indicând detaliat motivele pentru care a respins versiunile și dovezile apărării, instanța de apel pronunțându-se argumentat asupra tuturor motivelor invocate în apelurile apărării, probele administrate pe caz demonstrând cu concludență prezența în acțiunile inculpatului a elementelor infracțiunilor prevăzute la art. 320¹, 320¹ și art. 149 alin. (1) Cod penal, nefiind stabilite împrejurări ce ar justifica aplicarea prevederilor art. 38 Cod penal.

Pe lângă aceasta, cu referire și la circumstanțele invocate în recursurile ordinare declarate (*pct. 5.-5.3 din decizie*) în latura pedepsei, se atestă că instanța de apel just și argumentat a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75, 84 alin. (1) Cod penal, conform căror la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea penală. Pedepsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Dacă o persoană este declarată vinovată de săvârșirea a două sau mai multor infracțiuni fără să fi fost condamnată pentru vreuna din ele, instanța de judecată, pronunțând pedeapsa pentru fiecare infracțiune aparte, stabilește pedeapsa definitivă pentru concurs de infracțiuni prin cumul, total sau parțial, al pedepselor aplicate.

În consecutivitatea enunțată, instanța de apel just a concluzionat că, în cazul care inculpatul a săvârșit mai multe infracțiuni mai puțin grave, una din acestea soldată cu decesul victimei, iar instanța de fond nu și-a motivat suficient concluzia de suspendare condiționată a executării pedepsei, pedeapsa de 3 ani închisoare este echitabilă, adecvată și proporțională în raport cu gradul prejudiciabil al infracțiunilor săvârșite, persoana inculpatului și a scopului pedepsei penale sub aspectul restabilirii echității sociale, corectării ultimului, prevenirii săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane.

Deci, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale (*pct 4. din decizie*).

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. Or, în cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările, care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (*hotărârea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei*). Art. 6 din CEDO impune în sarcina instanței, obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor propuse de părți, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora, iar obligația motivării deciziilor, impusă instanțelor de art. 6 § 1 din CEDO, nu poate fi înțeleasă ca impunând formularea unui răspuns detaliat la fiecare argument (*hotărârea CtEDO, pct. 80-81, Perez c. Franței, Van de Hurk c. Țărilor de Jos*).

Pe lângă aceasta, recursurile vizate sunt întemeiate doar pe critica modului în care instanțele au apreciat probele și circumstanțele cauzei în latura penală (*pct. 5.-5.3. din decizie*).

Însă, pornind de la relevanțele art. 27, 101 alin. (2) și (3), 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu

propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea probelor și circumstanțelor cauzei în latura penală în alt sens decât cel pe care îl propune succesorul părții vătămate și apărarea este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recursurile de pe rol, în latura penală, au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 2. - 5.3. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor cauzei care au fost puse la baza hotărârii de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița c. Moldovei*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent, că instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurenți, în latura penală a speței (*pct. 5.-5.3. din decizie*), că hotărârile contestate conțin motive clare și legale pe care se întemeiază soluția în sensul vizat, că au fost întrunite elementele infracțiunii, că s-au aplicat inculpatului pedepse individualizate conform prevederilor legale, și că recursurile ordinare în aspectul laturii penale sunt neîntemeiate.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța îl respinge ca inadmisibil, dacă este neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce sunt neîntemeiate, recursul avocatului Ion Procopciuc și succesoriului părții vătămate Guțu Alexandru în latura penală, precum și cele declarate de avocații Andrei Tudorica, Stela Gavajuc și de inculpat urmează a fi respinse ca inadmisibile.

În al treilea rând, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect și cu referire la recursul ordinar al avocatului Ion Procopciuc și succesoriului părții vătămate Guțu Alexandru în latura civilă (*pct. 5. din decizie*), Colegiul Penal lărgit atestă că instanțele de fond și de apel au comis următoarele erori de drept.

Astfel, potrivit art. 384 alin. (3) și (4) Cod de procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. În conformitate cu art. 225 alin.(3), 220 alin. (3) Cod de procedură penală, art. 2037 Cod civil, odată cu soluționarea cauzei penale, judecătorul este obligat să soluționeze acțiunea civilă. Hotărârea privind acțiunea civilă se adoptă în conformitate cu normele dreptului civil. la evaluarea cuantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral,

instanța de judecată ia în considerare suferințele fizice ale victimei, etc. Hotărârea privind acțiunea civilă se adoptă în conformitate cu normele dreptului civil. O dată cu sentința de condamnare, instanța de judecată, apreciind dacă sunt dovedite temeiurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, admite acțiunea civilă, în tot sau în parte, ori o respinge. Mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul social al persoanei vătămate. La determinarea despăgubirii, instanța de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare și, pe de altă parte, ia în cont particularitățile cazului. Potrivit art. 101 alin. (1) și (4) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Instanța de judecată este obligată să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate.

Conform jurisprudenței naționale, sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor art. 384-397 Cod de procedură penală. Sentința se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte (*Hotărârea Plenului CSJ nr. 22 din 12.12.2005 privind sentința judecătorească, pct. 3.*).

În pofida acestor prescripții legale, potrivit descriptivului și dispozitivului sentinței, instanța de fond (*pct. 1., 2. din decizie*):

a) în descriptivul sentinței lipsește cu desăvârșire argumentarea soluției din dispozitiv, că: „*Acțiunea civilă a succesoriului părții vătămate decedate Guțu Alexandru pe cerințele privind încasarea prejudiciului material de admisă în principiu, explicându-i dreptul de a se adresa cu acțiune civilă în ordine generală*”.

Mai mult, nu a fost supusă aprecierii nicio probă scrisă din cele anexate la dosar de către succesoriul părții vătămate, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării lor, inclusiv în raport cu fiecare cerință concretă din acțiunea civilă de pe rol, neindicându-se motivele pentru care ar fi fost respinse aceste dovezi;

b) nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. 2037 Cod civil, ori, prejudiciul moral încasat în mărime de 25.000 lei nu este adecvat și proporțional caracterului și gravității suferințelor psihice cauzate succesoriului părții vătămate, legate de decesul victimei, gradului de vinovăție al inculpatului, împrejurărilor în care au fost săvârșite faptele infracționale, de gravitatea consecințelor survenite, cât și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă succesoriului părții vătămate.

Prin urmare, prima instanță nu a judecat fondul cauzei în latura civilă în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre în aspectul vizat care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția.

Totodată, conform art. 414 alin. (1), (5) și (6) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel, nefiind în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal. Potrivit art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță. În corespundere cu art. 414 alin. (7), 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, în cazul sesizării de către părți a nerespectării termenului rezonabil de judecare a cauzei de către prima instanță, instanța de apel se expune și asupra nerespectării acestui termen. Decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Conform jurisprudenței naționale, chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel sunt dacă normele de drept procesual și penal au fost corect aplicate. În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei (*Hotărârea Plenului CSJ a RM din 12.12.2005, nr.22 Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel*).

Însă, instanța de apel, nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, conform descriptivului și dispozitivului deciziei contestate (*pct. 4. din decizie*):

a) nu a reacționat în modul prevăzut de lege asupra erorilor de drept comise de instanța de fond, enunțate mai sus, și, repetându-le întocmai, nu a desființat sentința în latura civilă, cu rejudecarea cauzei potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, menținând o sentință nemotivată și neîntemeiată legal în aspectul vizat;

b) în descriptivul deciziei lipsește cu desăvârșire argumentarea, fondată pe analiza probelor scrise raportate la cerințele exacte invocate în acțiunea civilă și repetate în apelul declarat, soluției din dispozitiv, că: „*Dispozițiile sentinței referitor la acțiunea civilă se păstrează fără modificări*”.

Mai mult, nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal nicio probă scrisă din cele anexate la dosar de către succesorul părții vătămate, nefiind nici supuse aprecierii din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării lor, inclusiv în raport cu fiecare cerință concretă din acțiunea civilă de pe rol, neindicându-se motivele pentru care ar fi fost respinse aceste dovezi;

c) nu s-a pronunțat sub nicio formă asupra motivelor invocate în apelul succesorului părții vătămate că: „*...în urma săvârșirii infracțiunii succesorului părții vătămate i-au fost cauzate daune morale legate de suferințele fizice și psihice, exprimate prin pierderea unicului fiu, imposibilitatea întreținerii la bătrânețe, îmbolnăvirea frecventă din motivul retrăirilor psihice, acestea fiind evaluate la suma de 100.000 lei. Prejudiciul material este constituit din cheltuielile de înmormântare, îngrijire a mormântului și construire a monumentului în sumă de 1950 euro sau 39.000 lei, instalarea monumentului - 14.000 lei, în total 54.000 lei, confirmate prin bonuri de plată anexate la dosar; cheltuielile de asistență juridică la urmărirea penală și în instanța de judecată constituie 10.000 lei; cheltuielile de drum pentru deplasare la*

urmărirea penală și la ședințele de judecată, câte 250 lei de deplasare a avocatului și părții vătămate de la Răuțel-Fălești-Bălți-Drochia și retur, în total 10 ședințe de judecată în sumă de 2500 lei, confirmate prin bonurile de plată anexate la dosar. Potrivit art. 387 alin. (1) Cod de procedură penală, odată cu sentința de condamnare, instanța de judecată, apreciind dacă sunt dovedite temeiurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, admite acțiunea civilă, în tot sau în parte. Astfel, au fost prezentate două bonuri de plată a asistenței juridice: la urmărirea penală - 5000 lei și la examinarea cauzei în prima instanță - 5000 lei, fiind admise pretențiile în sumă de numai 5000 lei. Pe lângă aceasta, numai în cazuri excepționale când, pentru a stabili exact suma despăgubirilor cuvenite părții civile, ar trebui amânată judecarea cauzei, instanța poate să admită în principiu, acțiunea civilă, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor cuvenite să hotărască instanța civilă. Or, a fost indicată concret și a fost probată suma despăgubirilor materiale, fiind motivate suficient suferințele psihice și fizice cauzate prin infracțiune, prima instanță fiind obligată să admită și să încaseze sumele solicitate în acțiunea civilă. Materialele acțiunii civile indică cu precizie suma prejudiciului material și nu este necesar de câțiva ani de judecată pentru a le stabili din nou, lipsind necesitatea amânării judecării cauzei pentru că cuantumul este precis, exact și clar, nefiind combătut prin care probe de apărare. Termenul rezonabil de examinare a cauzei este încălcat, iar admiterea doar în principiu a acțiunii civile va impune reclamantul să treacă din nou prin coridoarele justiției, cauzându-i suferințe psihice din întâlnirile cu inculpatul, pentru o perioadă îndelungată, ținând cont de practica judiciară de examinare a litigiilor civile izvorâte din cerințele art. 1398 Cod penal”, reproduse și în recursul ordinar (pct. 3.1., 4., 5. din decizie).

Circumstanțele expuse atestă că instanțele de fond și de apel nu au judecat cauza penală în condițiile legii și au adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția în latura civilă.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală instanța de recurs casează parțial hotărârea atacată și dispune rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanțele de fond și de apel, constituie erori de drept prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului avocatului Ion Procopciuc și succesorul părții vătămate Guțu Alexandru, casării deciziei contestate în latura civilă, și dispunerea rejudecării cauzei în aspectul vizat de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

În rest, decizia instanței de apel urmează să fie menținută.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 1), 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul Penal lărgit,

d e c i d e:

Respinge ca inadmisibile recursurile ordinare declarate de avocații Andrei Tudorica, Stela Gavajuc și de inculpatul Postolachi Anatolie XXXX, împotriva deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Bălți din 22 iunie 2021.

Admite recursul ordinar declarat de avocatul Ion Procopciuc și succesorul părții vătămate Guțu Alexandru, casează decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Bălți din 22 iunie 2021 în latura civilă și dispune rejudecarea cauzei în această parte de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În rest, decizia contestată se menține, fiind irevocabilă în această parte.

Decizia, în partea dispunerii rejudecării cauzei, nu este susceptibilă de a fi atacată, fiind pronunțată integral la 11 noiembrie 2021.

Președinte

Nadejda Toma

Judecători

Iurie Diaconu

Ion Guzun

Victor Boico

Mariana Pitic